

Tarve vesirakentamisen laatuvaatimuksille

OLO – Opitaan lisää ojista - hanke

Mikko Ortamala 04.04.2024

Kokemäenjoen vesistön
vesiensuojeluyhdistys ry

Valuma-aluekunnostuksissa erilaista vesirakentamista

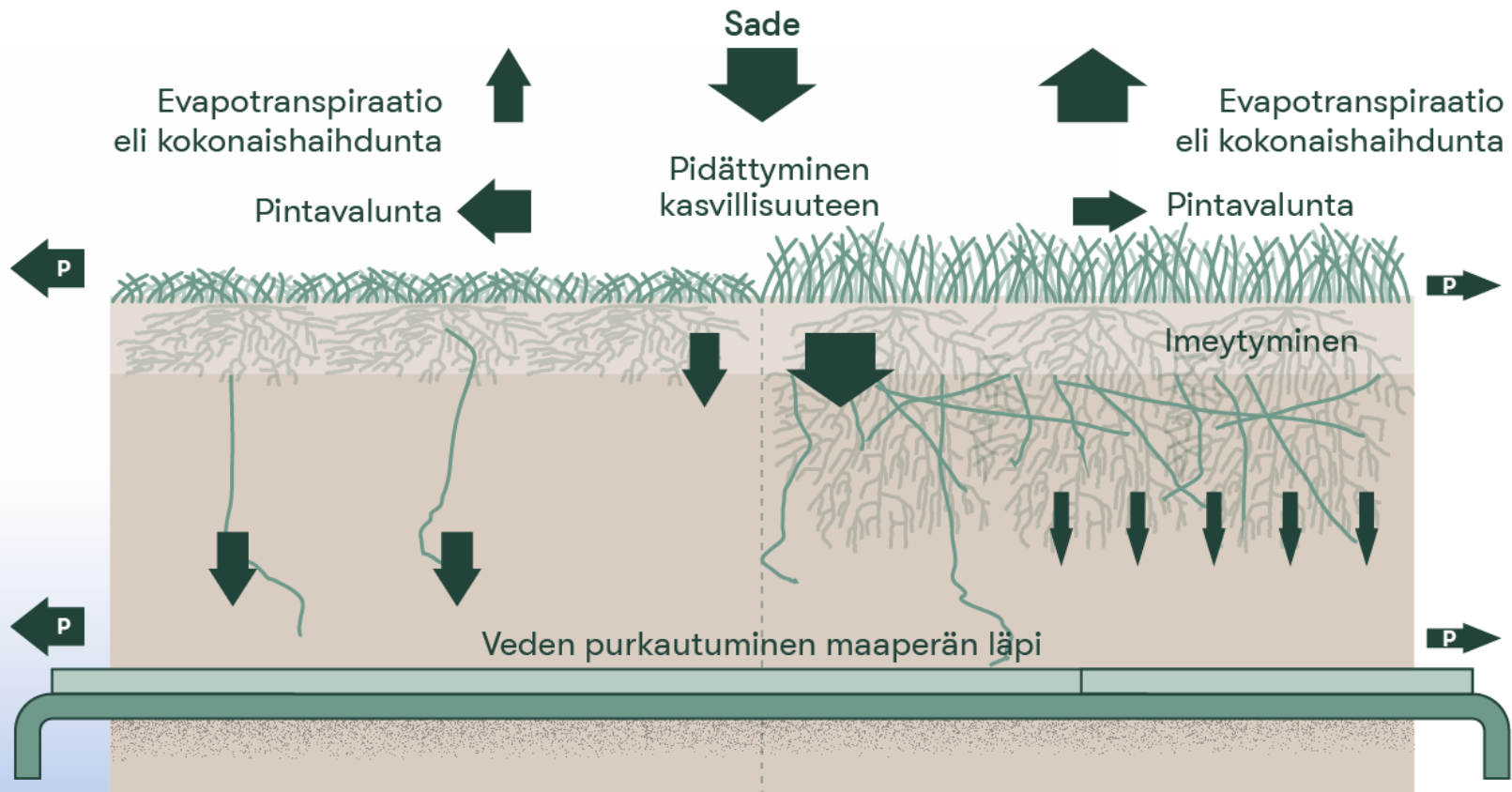

Toiminnan laadun
turvaaminen tärkeää!

Peltomaan vesienhallinnan tavoitteena turvata kasvukunto

Huono rakenne ja vähäinen kasvipeite

Hyvä rakenne ja hyvä kasvipeite

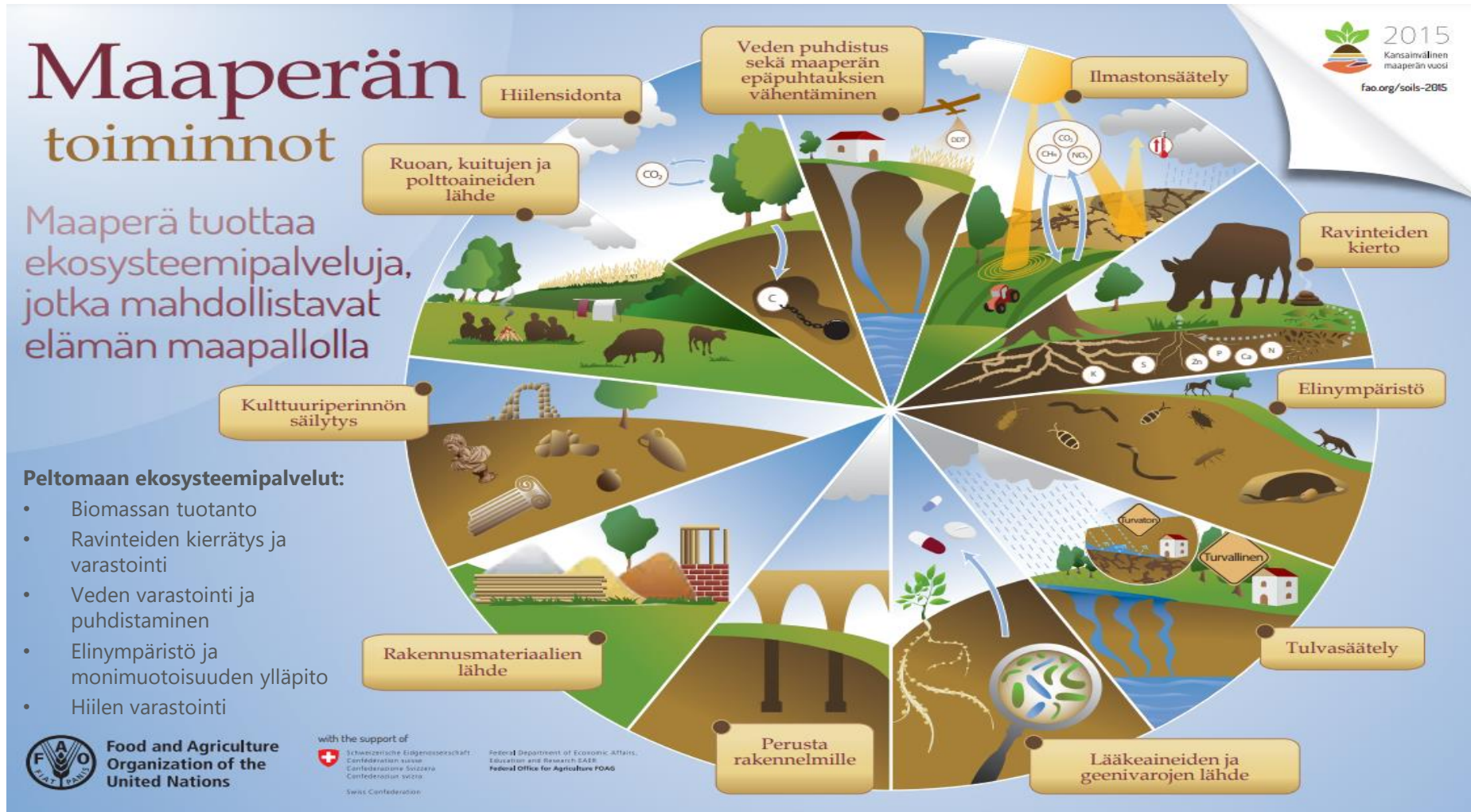

Vesitalouden tekijöitä peltomaalla: vasemmalla huonokuntoinen pelto, oikealla hyväkuntoinen. Hyväkuntoisessa maassa on suuri vedenpidätyskapasiteetti, kun taas huonokuntoisessa pellossa pintavalunta, fosforin (P) karkaaminen ja myös salaojavalunta ovat suuremmat. (Juuso Joona, BSAG, Uudistavan viljelyn e-opisto: <https://courses.minnalearn.com/fi/courses/regenfarming/kunnosta-pelto/vesitalouden-parantaminen/>)

Toimivan vesitalouden tavoitteena maaperän terveys

<https://www.fao.org/publications/card/en/c/43c997b7-5c4b-477e-90fd-ff19f715e1ee/>

Helena Soinne

- **EU:n maaperästrategia:**
- Maaperä on terve, kun se on hyvässä kemiallisessa, biologisessa ja fysikaalisessa kunnossa ja pystyy jatkuvasti tarjoamaan mahdollisimman monia ekosysteemipalveluita.

**Maankasvukunto
koostuu näistä
kaikista!**

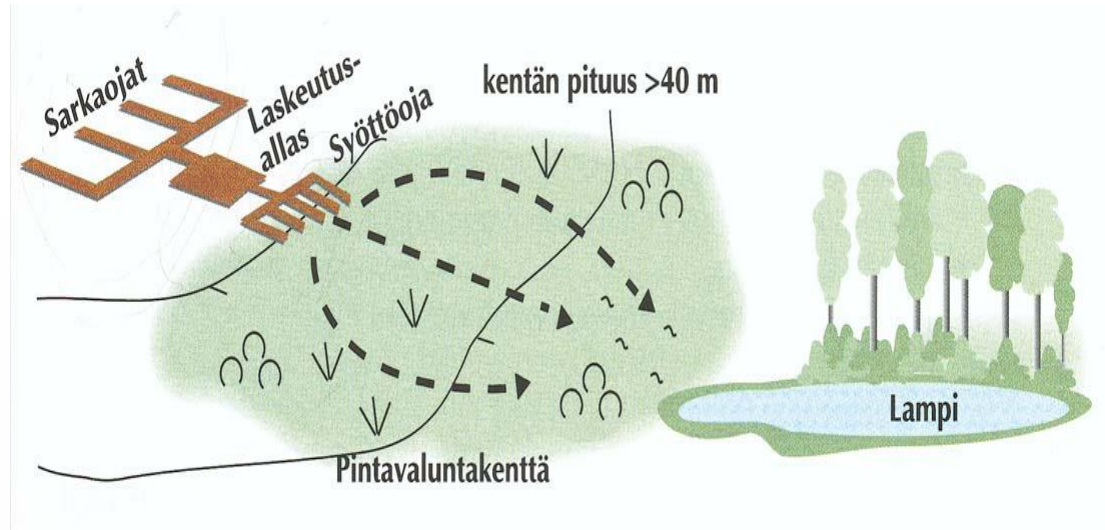

Salaojitukselle on laadittu laatuohjeet, mutta peruskuivatukselle ei

Metsätalouden vesiensuojelurakenteita

Vesiensuojelurakenteita:

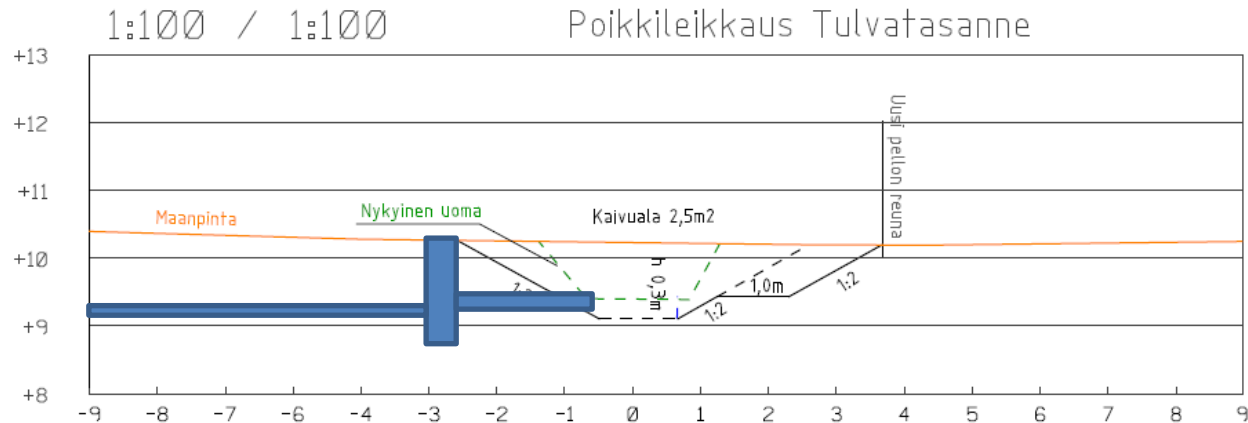
- Kaivukatkot
- Pintavalutuskentät
- Tulvametsät
- Putkipadot
- Kosteikot

Luonnonmukaisen peruskuivatuksen mitoitus paikalliskuivatus huomioiden

Kuivavara, kuivatussyvyys, massamäärä, virtaama 1/20v.
 (vesipatsaan paksuus)(vaihteluväli ja keskivirtaama),
 kaltevuus, paikalliskuivatuksen vaatimukset, pohjan
 leveys, sortumariski, eroosioriski,
 tilan / pinta-alan vaatimukset

TULVATASANNE			Piir. nro.	3.	
Hanke, kunta			Mittakaava	1:100 / 1:100	
Renstrandträsketin tulvatasannesuunnitelma Renstrandträskets värdförening c/o Malin Linnroth Maria Jofunes gata 16 06100 Borgå			Piirustuksen sisältö	Poikkileikkaus pl 1315	
Etelä-Suomen Salaojakeskus			Koord. Järj.	ETRS-TM35FIN / N2000	
Suunnittelut	Mikko Ortamala	Tark.	Janne Pulkka	Työ	mo071171.dgn
Päivä	12.12.2018			Muutos	

Kaksitasouomat

- kuivavarat
- kuivatussyvyys
- massamäärät
- virtaama 1/20v.
- vesipatsaan paksuus
- vaihteluväli ja keskivirtaama,
- kaltevuus,
- **paikalliskuivatuksen vaatimukset,**
- pohjan leveys,
- haittojen ehkäiseminen,
- sortumariski,
- eroosioriski,
- tilan / pinta-alan vaatimukset
- luonnon monimuotoisuus
- toleranssit

Kosteikot

- Reduktiot
- Viipymä
- Massamäärä
- Patorakenteet
- Säädettävät rakenteet
- Eroosio riskit
- Haittojen ehkäiseminen
- Maankäytön vaatimukset
- Luonnon monimuotoisuus
- Toleranssit

Yhdyskuntarakenteet osana peruskuivatusta

Virtavesikunnostukset

Ennen

Jälkeen

- Leveys- ja syvyysvaihtelut, kaltevuus
- Lämpötila, hapekkuus
- Vedenlaatu
- Kutusoraikot
- Suisteet
- Talvehtimis- ja lepo- sekä suoja-alueet
- Maankäyttö
- Luonnon monimuotoisuus

Huolelliset ja oikein kohdennetut mittaukset, tutkimukset ja suunnittelu ovat laadukkaan toiminnan ehdoton edellytys. Yhteensovittaminen edellyttää kompromisseja.

Vesirakentamiseen liittyvää lähdekirjallisuutta, ohjeita ja oppaita:

- Järvenpää L. ja Savolainen, M. (toim.). Helsinki 2015. Maankuivatuksen ja kastelun suunnittelu (2.painos). Suomen ympäristökeskus. Ympäristöhallinnon ohjeita 4/2016. 196 s.
- Paasonen-Kivekäs, M., R. Peltomaa, P. Vakkilainen, H. Äijö (2009): Maan vesi- ja ravinnetalous. Salaojayhdistys ry, Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä (2009).
- Hämäläinen, L., J. Jormola, L. Järvenpää, P. Kasvio, J. Tertsunen & T. Muilu (2015): Luontoarvojen huomioon ottaminen ojitusten peruskorjauksissa ja kunnossapidossa. PERKAUS-hankkeen työraportti. Suomen ympäristökeskus.
<http://www.ymparisto.fi/download/noname/%7B705F6293-C336-47CC-8A62-BB8CB7B16EFF%7D/121796>
- Alakukku, L. (2006): Maaperän prosessit - pellon kunnan ja ympäristönhoidon perusta. MMM:n maaperätutkimusohjelman loppuraportti. Vammalan Kirjapaino Oy
- Eloranta, A. (2010): Virtavesien kunnostus. Kalatalouden keskusliitto. Julkaisu nro 165.
- Järvenpää, L., Jormola, J. & Tammela, S. (2010): Luonnonmukaisten ohitusuomien suunnittelu rakennetussa vesistöissä. Suomen ympäristö 5/2010. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. 78 s.
- Järvenpää, L & M. Savolainen (2016): SILTA- JA RUMPURAKENTEIDEN AUKKOMITOITUS. Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Juvenes Print. OPAS 4 | 2016
- Ahola, M. & M. Havumäki (2008): Purokunnostusopas. Käsikirja metsäpurojen kunnostajille. Ympäristöopas. Kainuun ympäristökeskus, Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus. Vammalan Kirjapaino Oy (2008)
- Puustinen, M., Merilä, E., Palko, J. & Seuna, P. 1994. Kuivatustila, viljelykäytäntö ja vesistökuormitukseen vaikuttavat ominaisuudet Suomen pelloilla. Vesi- ja ympäristöhallitus. Helsinki. Vesi- ja ympäristöhallituksen julkaisuja A 198. 323 s. ISBN 951-47-9883-X.
- Ruohtula J. (toim.). 1996. Kosteikkojen ja laskeutusaltaiden suunnittelu. Helsinki, Suomen ympäristökeskus. Suomen ympäristökeskus (1996)

Kiitos!

Toiminnan laatu, tehokkuus ja ammattimaisuus

Kokemäenjoen vesistön
vesiensuojeluyhdistys ry

